

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Business Centre
Club

Związek
Rzemiosła
Polskiego

Warszawa, 11 marca 2021

GOSPODAROWANIE ODPADAMI – PILNE DZIAŁANIA NAPRAWCZE STANOWISKO RADY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Sytuacja w sektorze gospodarki odpadami w ostatnich latach podlega dynamicznym zmianom. Przedstawiano ją obszernie w stanowiskach branżowych, w tym Krajowej Izby Gospodarczej oraz w raportach Najwyższej Izby Kontroli. Pomimo zmian i procesów pozytywnych, które miały miejsce w sektorze gospodarki odpadami, nadal występują liczne bariery oraz poważne zagrożenia dla funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw. Dlatego za priorytetowe należy uznać podjęcie działań na rzecz budowy efektywnego ekonomicznie i ekologicznie systemu gospodarowania odpadami w Polsce. Powinien on być zgodny z hierarchią postępowania z odpadami oraz zasadami zrównoważonego rozwoju i polityką UE. W szczególności musi uwzględniać ambitne cele gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) w najbliższych latach.

Dzisiaj branża gospodarki odpadami jest jednym ze strategicznych sektorów gospodarki. Funkcjonuje w nim ok. 8tys. podmiotów zatrudniających blisko 80 tys. pracowników, w tym ok. 6 tys. podmiotów to małe i mikro-przedsiębiorstwa.

Problemy, które ujawniły się w branży z całą ostrością w ostatnich latach nie wynikają z braku odpowiednich aktów prawnych, tych mamy raczej nadmiar, lecz z niestosowania i braku egzekucji już obowiązujących przepisów. Często brakuje kompleksowej i rzetelnej analizy w trakcie tworzenia prawa, w tym oceny skutków regulacji dla rynku. To z kolei czyni prawo wyłącznie „papierowym zapisem”, którego dość powszechnie się nie przestrzega i co sprzyja rozwojowi „szarej strefy” i różnego rodzaju patologii, drenujących rynek i budżet ze środków finansowych. W efekcie uczciwi przedsiębiorcy przegrywają z różnego rodzaju barierami biurokratycznymi i nielegalnymi praktykami, a cały sektor zamiast się rozwijać i odrabiać wieloletnie opóźnienia, traci energię na walkę o przetrwanie.

Z punktu widzenia przedsiębiorców, najbardziej potrzebna jest stabilność otoczenia regulacyjnego, w tym stabilne i przewidywalne prawo oraz jego skuteczna egzekucja wobec wszystkich uczestników rynku gospodarowania odpadami. Brak stabilności w tym zakresie bardzo

niekorzystnie wpływa na inwestycje, których branża potrzebuje i na które, w teorii, w najbliższych latach będą do dyspozycji ogromne środki UE.

Wśród głównych barier, które dzisiaj poważnie utrudniają rozwój sektora, należy wymienić:

- niestabilność obowiązującego prawa i ciągłe jego nowelizacje,
- brak stabilnych warunków i zachęt do inwestowania w sektor,
- brak zintegrowanego podejścia do systemu gospodarki odpadami, który winien być oparty na efektywności ekonomicznej i ekologicznej, w tym z wykorzystaniem istniejących instrumentów ekonomicznych,
- ogromne zatory w zakresie wydawania lub nowelizacji decyzji sektorowych oraz pozwoleń zintegrowanych na poziomie urzędów marszałkowskich,
- funkcjonowanie sektora w okresie pandemii Covid-19, w tym brak rzetelnej analizy problemów i dedykowanego wsparcia dla przedsiębiorstw gospodarki odpadami.

Od wielu lat właściwe organy administracji rządowej wydają się funkcjonować i tworzyć różne regulacje w oderwaniu od przedsiębiorców i bez dialogu z organizacjami reprezentującymi sektor. Obecnie mamy do czynienia z ogromnym zbiurokratyzowaniem gospodarki odpadami, z często nieuzasadnionym nakładaniem nadmiernych i nieuzasadnionych obowiązków na legalnie funkcjonujące przedsiębiorstwa. Jest to wyjątkowo uciążliwe dla sektora w okresie pandemii C-ovid 19 i poważnie utrudnia jego funkcjonowanie. Dlatego uważamy, iż przywrócenie partnerskiego dialogu z organizacjami reprezentującymi sektor gospodarki odpadami winno być pierwszym krokiem na drodze do usunięcia barier rozwojowych oraz poprawy warunków funkcjonowania branży.

Pomimo dobrych zmian prawa, które dokonały się w 2018 roku, odpowiedzialne za kontrolę i egzekucję stosowania prawa organy nadal nie posiadają odpowiedniej zdolności do wypełnienia wielu oczekiwań w tym zakresie. Jest tak z kilku powodów, w tym m.in. braków kadrowych, ograniczeń budżetowych, braku narzędzi pozwalających na monitoring różnych nieprawidłowości, przeciążenia wieloma innymi obowiązkami.

Należy podkreślić, iż współczesna gospodarka odpadami to wielostrumieniowy system, w tym również w zakresie przepływów i finansowania. Niestety od lat w kraju brakuje zintegrowanego podejścia

do tego systemu, z uwzględnieniem roli instrumentów ekonomicznych, np. realnych kosztów, opłat marszałkowskich i faktycznego finansowania w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producentów. Dobrze zintegrowany system miałby zdolność do samoregulacji i eliminacji nieprawidłowości, a także finalnie ograniczałby udział kosztów ponoszonych przez mieszkańców. Dobrze funkcjonujące bazy danych o odpadach (BDO) są w tym kontekście niezbędnym i pilnie oczekiwanym narzędziem do zarządzania odpadami w skali mikro i makro. W obecnej sytuacji przyjęte dla gospodarki odpadami cele na lata 2020-2030 w zakresie zbiórki selektywnej, odzysku i recyklingu są poważnie zagrożone.

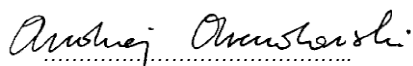
Poważnym problemem dla branży w najbliższych latach będą również nowe inwestycje, w tym z wykorzystaniem środków pomocowych i innych źródeł finansowania. Przy obecnej niestabilności otoczenia prawnego i poważnych problemach sektora, potencjalni inwestorzy mogą nie być zainteresowani finansowaniem inwestycji obarczonych ogromnym ryzykiem. Dlatego rolę

odpowiedzialnej władzy publicznej jest zapewnienie zachęt i bezpieczeństwa dla inwestorów (prywatnych lub samorządowych) zainteresowanych gospodarowaniem odpadami. Jest to szczególnie istotne dla wyeliminowania istniejącej luki technologicznej.

Obecnie za niezwykle pilne i ważne dla sektora należy uznać wdrożenie efektywnego systemu rozszerzonej odpowiedzialności producentów oraz skuteczne rozwiązanie, narastającego od kilku lat, problemu zagospodarowania frakcji kalorycznej odpadów, której łączna ilość szacowana jest na 5-8 mln ton rocznie.

Należy wyraźnie wskazać, że dla skutecznego i szybkiego rozwiązania problemów sektora konieczne są poważne prace systemowe, prowadzone przez właściwe organy administracji rządowej, w tym przede wszystkim Ministerstwo Klimatu i Środowiska, w dialogu partnerskim oraz współpracy

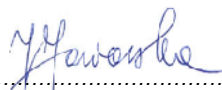
z przedstawicielami sektora i samorządu terytorialnego. Zwracamy się do Ministra Klimatu i Środowiska o podjęcie stosownych działań, oferując w tym zakresie merytoryczne wsparcie.

Andrzej Arendarski
Krajowa Izba Gospodarcza

Marek Kowalski
Federacja Przedsiębiorców Polskich

Jolanta Jaworska
Związek Liderów Sektora Usług
Biznesowych

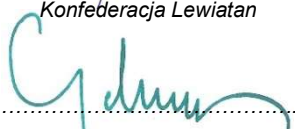
Maciej Witucki
Konfederacja Lewiatan

Wojciech Kostrzewa
Polska Rada Biznesu

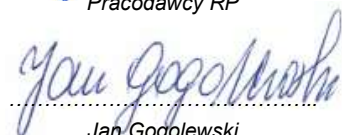
Andrzej Malinowski
Pracodawcy RP

Marek Goliszewski
Związek Pracodawców
Business Centre Club

Krzysztof Pletraszkiewicz
Związek Banków Polskich

Jan Gogolewski
Związek Rzemiosła Polskiego